

10 เรื่องเด่นในรอบปี 2548 ของญี่ปุ่น (ตอนแรก)

ญี่ปุ่นถือเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับ 2 ของโลกและมีบทบาทสำคัญในโลก ทำให้ข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของญี่ปุ่นได้รับความสนใจเป็นพิเศษจากนานาประเทศ สำหรับช่วงที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ที่น่าสนใจเกิดขึ้นในญี่ปุ่นหลายเรื่อง บางเรื่องเป็นเรื่องบาดหมางเพราะต่างมุมมอง บางเรื่องต้องเร่งแก้ไข ขณะที่บางเรื่องบอกกล่าวถึงสิ่งดี ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้น สำหรับ 10 เรื่องเด่นในรอบปี 2548 ที่ขอหยิบยกมาพูดถึงมีดังนี้

เรื่องที่ 1 : ความขัดแย้งระหว่างญี่ปุ่นและจีน ญี่ปุ่นและจีนมีความขัดแย้งกันมาโดยตลอดตั้งแต่อดีต โดยเฉพาะในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 แม้ว่าทั้ง 2 ประเทศจะได้สถาปนาความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2515 แต่ก็อาจกล่าวได้ว่าในปี 2548 เป็นปีที่ญี่ปุ่นและจีนมีปัญหาขัดแย้งกันในหลายเรื่อง และค่อนข้างรุนแรง ดังนี้

- มกราคม จีนส่งเรือดำน้ำรุกล้ำเข้าใกล้ฐานน้ำของเกาะเตียวหยี¹ สร้างความไม่พอใจให้รัฐบาลญี่ปุ่น และได้ตอบโต้ด้วยการประกาศยุติการให้เงินช่วยเหลือแก่จีน

- กุมภาพันธ์ ญี่ปุ่นและสหรัฐฯ ได้แสดงจุดยืนร่วมกันว่าพร้อมจะให้ความช่วยเหลือด้านการทหารแก่ไต้หวันทันที หากเกิดความไม่สงบขึ้นในช่องแคบไต้หวัน (หลังจีนเตรียมร่างกฎหมายต่อต้านการแบ่งแยกดินแดนเพื่อเปิดทางให้รัฐบาลจีนสามารถใช้วิธีการที่ไม่สันติ เพื่อยับยั้งการประกาศเอกราชหรือความเคลื่อนไหวเพื่อแบ่งแยกดินแดนของไต้หวัน) ซึ่งทำให้จีนไม่พอใจ เนื่องจากเห็นว่าเป็นการแทรกแซงกิจการภายในของจีน

- เมษายน ชาวจีนหลายหมื่นคนทั่วประเทศได้ออกมาชุมนุมประท้วงญี่ปุ่น ด้วยการขว้างปาก้อนหินใส่สถานทูตญี่ปุ่นในจีนและเผาธงชาติญี่ปุ่น รวมทั้งเรียกร้องให้ชาวจีนต่อต้านการซื้อสินค้าจากญี่ปุ่น เนื่องจากไม่พอใจที่ญี่ปุ่นมีการบิดเบือนข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ในช่วงการทำสงครามกับจีนในอดีต ซึ่งบรรจุอยู่ในเนื้อหาของตำราเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของญี่ปุ่น ส่งผลให้ชาวญี่ปุ่นชาตินิยมไม่พอใจมากและได้ออกมาตอบโต้การกระทำของชาวจีนอย่างรุนแรงเช่นกัน ทั้งนี้ ความขัดแย้งระหว่างจีนและญี่ปุ่นที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ ถือว่ารุนแรงที่สุดในรอบ 33 ปี

- ตุลาคม ทางการเงินเรียกตัวเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำกรุงปักกิ่ง เมืองหลวงของจีน มาพบเพื่อยื่นเรื่องประท้วงต่อการที่นายกรัฐมนตรี Koizumi ของญี่ปุ่น เดินทางไปสักการะศาลเจ้า Yasukuni ในกรุงโตเกียว เมืองหลวงของญี่ปุ่น เนื่องจากจีนถือว่าศาลเจ้าดังกล่าวเป็นสัญลักษณ์ของความเหยียดหยามของกองทัพญี่ปุ่นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 พร้อมทั้งแจ้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของญี่ปุ่นให้เลื่อนการเดินทางเยือนจีนออกไปอย่างไม่มีกำหนด (เดิมมีแผนจะเดินทางไปจีนภายในเดือนตุลาคม 2548) เนื่องจากจีนไม่พร้อมจะให้การต้อนรับการมาเยือนดังกล่าว

¹ เกาะเตียวหยี หรือเกาะเซ็นกากุ เป็นแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่สำคัญ ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลจีนตะวันออก ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ของจีนและญี่ปุ่นอย่างละครึ่ง ปัจจุบันทั้ง 2 ประเทศ ยังไม่สามารถเจรจาแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้แหล่งพลังงานแห่งนี้ได้สำเร็จ

ทั้งนี้ หลายฝ่ายเกรงว่า ความตึงเครียดระหว่างญี่ปุ่นกับจีนอาจส่งผลกระทบต่อการค้าและการลงทุนระหว่างกัน เนื่องจากปัจจุบันจีนเป็นตลาดส่งออกอันดับ 2 ของญี่ปุ่น และเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญอันดับ 1 ของญี่ปุ่น ขณะที่ญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกอันดับ 3 ของจีน และเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญอันดับ 1 ของจีน

เรื่องที่ 2 : รัฐบาลยุบสภาหลังแผนแปรรูปกิจการไปรษณีย์ถูกคัดค้าน เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2548 นายกรัฐมนตรี Junichiro Koizumi ของญี่ปุ่น ประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรและลาออก หลังจากสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่ลงมติคัดค้านร่างกฎหมายแปรรูปกิจการไปรษณีย์ของญี่ปุ่น² อย่างไรก็ดี จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2548 พรรค Liberal Democratic Party (LDP) ของนาย Koizumi ได้รับความเห็นชอบส่วนใหญ่ 296 ที่นั่ง จากทั้งหมด 480 ที่นั่ง ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในรอบกว่า 10 ปี ที่พรรค LDP ได้ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรเกินครึ่ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว ส่งผลให้นาย Koizumi กลับเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่นเป็นสมัยที่ 2 (วาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี) และได้ผลักดันร่างกฎหมายแปรรูปกิจการไปรษณีย์เข้าสู่รัฐสภาอีกครั้ง โดยเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2548 สมาชิกวุฒิสภาได้ลงมติเห็นชอบในร่างกฎหมายแปรรูประบบไปรษณีย์ด้วยคะแนนเสียง 134 : 100 คะแนน ส่งผลให้ร่างกฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้ทันที

เรื่องที่ 3 : ราคาที่ดินในกรุงโตเกียวเพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 15 ปี เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2548 Ministry of Land, Infrastructure and Transport ของญี่ปุ่น รายงานว่า จากการสำรวจราคาที่ดินในช่วงวันที่ 1 กรกฎาคม 2547 - 30 มิถุนายน 2548 พบว่า ราคาที่ดินเฉลี่ยทั่วประเทศลดลงในอัตราที่ชะลอลงเหลือ 4.2% เทียบกับ 5.2% ในช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยราคาที่ดินในย่านการค้าและที่พักอาศัยในกรุงโตเกียวเพิ่มขึ้น 0.6% และ 0.5% เทียบกับที่ลดลง 1.3% และ 0.8% ในช่วงเดียวกันของปีก่อน ตามลำดับ ทั้งนี้ ระดับราคาที่ดินในกรุงโตเกียวได้รับเพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในรอบ 15 ปี หลังจากที่ราคาที่ดินในกรุงโตเกียวและเมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ญี่ปุ่นเกิดภาวะวิกฤติเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2534

เรื่องที่ 4 : การควบรวมกิจการธนาคารของ MTFG และ UFJ Holdings เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2548 Mitsubishi Tokyo Financial Group Inc. หรือ MTFG (ธนาคารที่มีสินทรัพย์มากเป็นอันดับ 2 ของญี่ปุ่น) ควบรวมกิจการกับ UFJ Holdings Inc. (ธนาคารที่มีสินทรัพย์มากเป็นอันดับ 4 ของญี่ปุ่น) โดยเปลี่ยนชื่อเป็น "Mitsubishi UFJ Financial Group Inc." หรือ "MUFG" หลังการควบรวมกิจการในครั้งนี้ ส่งผลให้ MUFG เป็นธนาคารที่มีขนาดสินทรัพย์มากที่สุดในโลกด้วยมูลค่า 1.8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และเป็นธนาคารที่เข้มแข็งมากที่สุดแห่งหนึ่งในญี่ปุ่น โดยมีสัดส่วนของหนี้เสีย (Bad Loans) ต่อสินเชื่อรวมต่ำมากเพียง 3.3% ทั้งนี้ MUFG ได้เปิดให้บริการอย่างเป็นทางการแล้วเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2549 ที่ผ่านมา

โปรดติดตามตอนจบในสัปดาห์หน้า

² กิจการไปรษณีย์ของญี่ปุ่นเป็นองค์กรที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกด้วยสินทรัพย์ราว 3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และมียอดเงินฝากสูงถึง 1.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (เทียบกับ Citigroup ของสหรัฐฯ ที่มียอดเงินฝากรวมราว 1.5 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยมีสาขา 24,700 แห่งทั่วประเทศ และมีการจ้างงานราว 400,000 คน